

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 961 din 18.12.2019

Dosar nr: 584 /2018

Petiția nr: 5128/21.08.2018

Petentă: Asociația Florarilor și a Meseriilor Tradiționale

Reclamate: Instituția Primarului sector 5 București, prin primar în funcție
Consiliul local sector 5, prin reprezentant

Obiect: prevederi discriminatorii ale Hot. nr. 86/21.05.2018 emisă de către Consiliului Local sector 5

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Asociația Florarilor și a Meseriilor Tradiționale cu sediul în București, str. Dragusin Deleanu, nr.1 A, sector 2

Numele și sediul reclamatei/martorilor

2. Instituția Primarului sector 5 prin primar în funcție... cu sediul în București, str. Fabrica de Chibrituri, nr. 9-11, sector 5

3. Consiliul local sector 5 cu sediul în București, str. Fabrica de Chibrituri, nr. 9-11, sector 5

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin adresa nr. 5.128 din 21.08.2018, petenta sesizează Consiliul cu privire la faptul că Hot. nr. 86/21.05.2018 a Consiliului Local sector 5 care are ca scop aprobarea „Regulamentului pentru stabilirea amplasării chioșcurilor destinate comercializării presei, cărților și florilor pe domeniul public al Sectorului 5,, conține prevederi discriminatorii.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 5128/20.09.2018 a fost citată petenta, iar prin adresele nr. 5.777/20.09.2018 au fost citate părțile reclamate. (filele 44 - 46 la dosar)

6. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

7. Prin adresa nr. 5.128 din 21.08.2018, petenta, sesizează Consiliul cu privire la faptul că Hot. nr. 86/21.05.2018 a Consiliului Local sector 5 care are ca scop aprobarea „**Regulamentului pentru stabilirea amplasării chioșcurilor destinate comercializării presei, cărților și florilor pe domeniul public al Sectorului 5**”, conține prevederi discriminatorii, pentru că vizează numai anumiți comercianți, și anume cei care comercializează flori, știut fiind faptul că într-o proporție mare **aparțin minorității rome**. (filele 1 - 43)

8. În fapt, Consiliul Local Sector 5 București a emis Hot. nr. 86/21.05.2018, stabilind prin aceasta modul de organizare și funcționare al activităților comerciale destinate comercializării florilor pe domeniul public aflat în administrarea Consiliului Local al Sectorului 5.

9. Prin Anexa nr. 1, la Hot. nr. 86/21.05.2018, Consiliul local a stabilit modul de organizare și funcționare al activităților de comercializare al florilor, fără nici o referire la celelalte activități respectiv, comercializarea de presă și carte sau alți comercianți care desfășoară activitate pe domeniul public al sectorului 5, ceea ce arată fără echivoc, că procedura a fost una formală, iar măsura este discriminatorie în raport de scopul declarat. (fila 2 la dosar)

10. Prin petiție se face referire la cele două consultări publice care au avut loc anterior emiterii hotărârii sus-menționate.

11. Petenta susține faptul că la emiterea Hot. nr. 86/21.05.2018 Consiliul local nu a ținut cont de sugestiile și argumentele membrilor Asociației.

12. Prin măsurile impuse prin hotărârea contestată se urmărește ca această profesie să dispară sau să intre sub monopolul Primăriei și a Consiliul Local, prin introducerea în regulament a unor clauze abuzive și discriminatorii. (fila 4 din dosar)

13. Consideră că prin aplicarea acestor prevederi Primăria sector 5 și Consiliul Local sector 5 încearcă să creeze premisele imposibilității de a încheia contracte pentru actualii agenți comerciali, știut fiind faptul că romii florari practică această meserie din cele mai vechi timpuri, iar scopul final este de a-i exclude de la practicarea acestei meserii. (fila 4 la dosar)

14. La dosar au fost depuse înscrișuri. (filele 9 - 43 la dosar)

Susținerile părții reclamate

Instituția Primarului sector 5 București, prin primar în funcție

15. Prin adresa nr. 6.121/08.10.2018 (filele 49- 70 la dosar) partea reclamată depune punct de vedere prin care se invocă **excepția de necompetență a Consiliului** motivat de faptul că, criticile formulate de către petentă, referitor la procedura prealabilă întocmită în vederea aprobării Hot. nr. 86/21.05.2018, procedura parcursă în acord cu prevederile stipulate în Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, **este atributul instanțelor de judecată**.

16. În fond, partea reclamată susține faptul că Hot. nr. 86/21.05.2018 a fost adoptată în urma parcurgerii procedurii prealabile de elaborare, având ca scop modul de organizare și funcționare al activităților comerciale destinate florilor pe domeniul public aflat în administrarea Consiliului Local al Sectorului 5, precum și pentru comercializarea altor produse, conform prevederilor art. 18 al actului contestat, care se desfășoară pe domeniul public al sectorului, respectiv comerțul stradal. (fila 51 la dosar)

17. Art. 18 prevede că „În cazul în care există solicitări din partea agenților economici pentru comercializarea altor produse decât cele prevăzute la art.17, emitentul Acordului de Funcționare poate aproba solicitarea ținând seama de importanța zonei de amplasare, afluență turistică, compatibilitate cu celelalte produse comercializare etc.,„

18. Se face referire la procedura prealabilă, și anume modul de desfășurare al consultărilor publice din data de 24.04.2018, respectiv data de 26.04.2018.

19. Prin urmare, Hot. nr. 86/21.05.2018 a fost adoptată având ca scop întâmpinarea nevoilor comercianților, și anume chioșcurile să aibă un design modern, civilizată, salubru, util, iar funcționarea activităților să se desfășoare în cadrul impus de legislația în vigoare. Se susține faptul că se adresează tuturor comercianților cu obiect de activitate stradal, implicit cel de comercializare a florilor, fără a se face vreo deosebire de rasă, naționalitate, sex, religie etc.

20. La dosar a fost depus un Raport de specialitate al Primăriei emis în data de 16.05.2018 privind aprobarea Regulamentului pentru stabilirea modelului și delimitarea amplasării mobilierului stradal destinat comercializării florilor pe raza Sectorului 5 al Municipiului București. (fila 54 – 55 la dosar)

21. De asemenea, s-a depus copia anunțului în vederea consultării publice privind chioșcurile amplasate pe domeniul public al sectorului 5, precum și Invitația de Consultare Publică privind chioșcurile amplasate pe domeniul public al Sectorului 5 din care reiese faptul că au fost invitați toți comercianții stradali, precum și orice cetățean al Sectorului 5 preocupat de aspectul străzilor și bulevardelor din administrare, pentru a-și exprima viziunea față de modul în care trebuie să arate și să funcționeze aceste chioșcuri. (fila 56 - 57 la dosar)

V. Motivele de fapt și de drept

22. **Pe cale de excepții**, Colegiul director urmează a respinge excepția invocată de către partea reclamată privind necompetența Consiliului în analizarea prevederilor Hotărârii nr. 86/21.05.2018 a Consiliului Local, urmând a se pronunța pe fondul cauzei.

23. **În fapt**, Colegiul director constată tratamentul diferențiat, discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1) și 3) și art. 10 lit. h) din O.G.137/2000, în ceea ce privește efectele create prin aprobarea Regulamentului pentru stabilirea amplasării chioșcurilor destinate comercializării presei, cărților și florilor pe domeniul public al Sectorului 5, deoarece vizează numai anumiți comercianți, stabiliți prin Hotărârea Consiliului Local Sector 5 nr. 86/21.05.2018.17 privind aprobarea regulamentului pentru stabilirea amplasării chioșcurilor destinate comercializării presei, cărților și florilor pe domeniul public al Sectorului 5.

24. **În drept**, conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau

efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

25. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții:

- Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile), **tratamentul diferențiat este creat între comercianții de flori și comercianții de cărți și ziare.**
- Existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.* **În cazul de față criteriile sunt socio - profesional și etnic.**
- Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege. **Existența unei prevederi care indică delimitarea amplasării mobilierului stradal destinat doar comercianților de flori.**
- Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare. **Tratamentul constă în condiționarea unei singure categorii de comercianți, respectiv comercianții de flori.**

26. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare (categorie socio – profesională, și anume florari; precum și cel etnic – minoritate romă). Colegiul director constată că, din datele aflate la dosar, se invocă un tratament diferențiat prin prevederile Hotărârii Consiliului nr. 86/21.05.2018 care vizează numai anumiți comercianți, și anume cei care comercializează flori, știut fiind faptul că într-o proporție mare **aparțin minorității rome.**

27. Colegiul director a analizat în ce măsură prevederea din Hotărârea nr. 86/21.05.2018 privind aprobarea „**Regulamentului pentru stabilirea amplasării chioșcurilor destinate comercializării presei, cărților și florilor pe domeniul public al Sectorului 5,**” este justificată obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere sunt adecvate și necesare. Raportat la situația sesizată în ceea ce privește prevederea în cauză, Colegiul director apreciază că nu este justificată obiectiv deoarece vizează în mod expres doar o categorie socio - profesională, respectiv doar pe cei care comercializează flori, **nu și pe cei care comercializează cărți, ziare.** Prin reglementarea în cauză era necesar să se facă trimitere la toți comercianții, așa cum s-a făcut și consultarea publică, invitația făcând referire la toate categoriile de comercianți.

Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în **art. 2 alin.3** din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că **raportul de cauzalitate nu este direct.** În situația **discriminării indirecte**, ne plasăm în câmpul de **aplicare al unui criteriu aparent neutru**, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt **se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis.** În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

28. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care **să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis**, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca **sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat**. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, **stabilind prin orice mijloc legal**, în special că **tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis**.

Art. 2 alin. (3) „**Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane**, în afara cazului în care aceste prevederi, criteriile sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare„. **Colegiul director este de opinie că sunt încălcate prevederile art. 2 alin 3 din OG nr.137/2000 republicată pe motiv că prin Regulamentul respectiv se face referire doar la meseria de florar care este o tradiție pentru cetățenii de etnie romă**.

Art.10. Constituie **contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:**

h) *refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități*.

29. Având în vedere motivele expuse mai sus, Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 1 și 3 coroborat cu art. 10 lit. h) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Colegiul director apreciază că, în cauză, sunt elemente care să probeze faptele de discriminare de care este acuzat Consiliul Local al Sectorului 5 și care să conducă la angajarea răspunderii contravenționale. Colegiul director recomandă Consiliului Local al Sectorului 5 să extindă amendamentele din Hotărârea nr. 86/21.05.2018 pentru toți comercianții stradali.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția de necompetență invocată de către partea reclamată;
2. Constată un tratament diferențiat, discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 și 3 coroborat cu art. 10 lit. h) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată față de prevederile din Hotărârea nr. 86/2018 a Consiliului Local Sector 5;
3. Sancționează Consiliul Local Sector 5, prin reprezentant legal, pentru faptele prevăzute la art. 2 alin. 1 și 3 coroborat cu art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu avertisment;
4. Recomandă părții reclamate să extindă amendamentele din Hotărârea nr. 86/2018 a Consiliului Local Sector pentru toți comercianții stradali;
5. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință :

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

DINCĂ ILIE – membru

HALLER ISTVÁN – membru

LAZĂR MARIA – membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

Motivat/redactat: P.C.S./V.F

Data: 31.01.2020

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.